

- 42 Ψυχρὰ θέρεται, θερμὰ φύχεται, ὑγρὰ αὑαίνεται, καρφαλέα νοτίζεται.
- 51 Κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεγνόμενον μέτρα.
- 56a Μεταβάλλον ἀναπαύεται.
- 56b Κάματός ἐστι τοῖς αὐτοῖς μοχθεῖν καὶ ἄρχεσθαι.
- 77 Ὁ θεὸς ἡμέρη εὐφρόνη, χειμῶν θέρως, πόλεμος εἰρήνη, κόρος λιμός· ἀλλοιοῦται δὲ ὅκωσπερ πῦρ, ὁκόταν συμμιγῆ θυσίμασιν, ὀνομάζεται καθ' ἡδονὴν ἑκάστον.
- 83 Ὁκόσων λόγους ἤκουσα οὐδεὶς ἀφικνεῖται ἐς τοῦτο ὥστε γινώσκειν ὅτι σοφόν ἐστι πάντων κεχωρισμένον.

Οἱ Δάσκαλοι

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

Περὶ φύσεως

[Ἑ μ ὕ η σ η]

- 1 Ἴπποι ταί με φέρουσιν, ὅσον τ' ἐπὶ θυμὸς ἰκάνοι,
πέμπον, ἐπεὶ μ' ἐς ὁδὸν βῆσαν πολύφημον ἄγουσαι
δαίμονος, ἣ κατὰ πάντα ἄστη φέρει εἰδότα φῶτα
τῆ φερόμην· τῆ γάρ με πολύφραστοι φέρον Ἴπποι
5 ἄρμα τιταίνουσαι, κοῦραι δ' ὁδὸν ἠγεμόνευον.
Ἄξων δ' ἐν χροίησιν ἴει σύριγγος αὐτήν

77,2 ὁ ante ὁκόταν add. Marcovich

- 42 Ψυχρά θερμαίνονται, θερμά ψύχονται, υγρά ξεραίνονται, ξερά νοτίζουν.
- 51 Τόν κόσμο τοῦτο, τόν ἴδιο γιά ὅλους γενικά, οὔτε θεός οὔτ' ἄνθρωπος τόν ἔκανε, μά ἦταν πάντα καί εἶναι καί θά 'ναι πῦρ αείζωο, πού ἀνάβει μέ μέτρο καί σβήνει μέ μέτρο.
- 56a Μεταβάλλεται καί ἀναπαύεται.
- 56b Κάματος εἶναι νά μοχθεῖ καί νά ἐξουσιάζεται ἀπό τά ἴδια.
- 77 Ὁ θεός μέρα νύχτα, χειμῶνας θέρος, πόλεμος εἰρήνη, κόρος λιμός· ἀλλοιώνεται ὅπως τό πῦρ, ὅποτε σμίξει μέ θυμιάματα, ὀνομάζεται κατά τή μυρωδιά τοῦ καθενός.
- 83 Ὅσων τούς λόγους ἄκουσα κανένας δέ φτάνει σέ τοῦτο, ὥστε ν' ἀναγνωρίζει ὅτι τό σοφό εἶναι ἀπό τά πάντα χωρισμένο.

Ο Ἰ Δ ἄ σ κ α λ ο ι

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ

Περὶ φύσεως

[Ἑ μ ὄ η σ η]

- 1 Οἱ φοράδες πού μέ πᾶνε ὅσο πάει ἡ ἀποθυμιά,
μ' ἔφερναν, στό δρόμ' ὡς μπῆκαν τῆς θεᾶς τόν ξακουστό,
πού σέ κάθε πόλη φέρνει τό σοφό τόν ἄνθρωπο·
κεῖθ' ὀρμοῦσα, κεῖ μέ φέρναν οἱ φοράδες φρόνιμες,
5 τ' ἄρμα σέρνοντας, κι οἱ κόρες ἔδειχναν τό δρόμο μας.
Καί ὁ ἄξονας στίς ἄκρες ἄφην' ἤχο σφυριχτό

- αἰθόμενος· δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσιν
 κύκλοις ἀμφοτέρωθεν, ὅτε σπερχοῖατο πέμπειν
 Ἑλιάδες κοῦραι, προλιποῦσαι δώματα νυκτός
 10 εἰς φάος, ὠσάμεναι κράτων ἄπο χερσὶ καλύπτρας.
 Ἐνθα πύλαι νυκτός τε καὶ ἡματός εἰσι κελεύθων,
 καὶ σφας ὑπέρθυρον ἀμφὶς ἔχει καὶ λάινος οὐδός·
 αὐταὶ δ' αἰθέριαι πλήνται μεγάλοισι θυρέτροις·
 τῶν δὲ Δίκη πολύποινος ἔχει κληῖδας ἀμοιβούς.
 15 Τὴν δὴ παρφάμεναι κοῦραι μαλακοῖσι λόγοισιν
 πεῖσαν ἐπιφραδέως, ὡς σφιν βαλανωτὸν ὄχηα
 ἀπτερέως ὄσειε πυλέων ἄπο· ταὶ δὲ θυρέτρων
 χάσμι' ἀχανὲς ποίησαν ἀναπτάμεναι πολυχάλκους
 ἄξονας ἐν σύριγξιν ἀμοιβαδὸν εἰλίξασαι
 20 γόμφοις καὶ περόνησιν ἀρηρότε· τῇ ῥα δι' αὐτέων
 ἰθὺς ἔχον κοῦραι κατ' ἀμαξιτὸν ἄρμα καὶ ἵππους.
 Καί με θεὰ πρόφρων ὑπεδέξατο, χεῖρα δὲ χειρὶ
 δεξιτερὴν ἔλεν, ὦδε δ' ἔπος φάτο καί με προσηύδα·
 ὦ κοῦρ' ἀθανάτοισι συνάορος ἠνιόχοισιν,
 25 ἵπποις ταί σε φέρουσιν ἰκάνων ἡμέτερον δῶ,
 χαῖρ', ἐπεὶ οὔτι σε μοῖρα κακὴ προὔπεμπε νέεσθαι
 τήνδ' ὁδόν — ἢ γὰρ ἀπ' ἀνθρώπων ἐκτὸς πάτου ἐστίν —
 ἀλλὰ θέμις τε δίκη τε. Χρεὼν δέ σε πάντα πωθέσθαι
 ἡμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμεῖς ἦτορ
 30 ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἐνὶ πίστις ἀληθείης·
 ἀλλ' ἔμπης καὶ ταῦτα μαθήσεται, ὡς τὰ δοκοῦντα
 χρῆν δοκίμως εἶναι διὰ παντὸς πάντα περῶντα.
- 2 Εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν ἐρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῦθον ἀκούσας,
 αἴπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιός εἰσι νοῆσαι.
 Ἡ μὲν ὅπως ἐστίν τε καὶ ὡς οὐκ ἐστὶ μὴ εἶναι,
 πειθοῦς ἐστὶ κέλευθος· ἀληθείη γὰρ ὀπηδεῖ.
 5 Ἡ δ' ὡς οὐκ ἐστίν τε καὶ ὡς χρεῶν ἐστὶ μὴ εἶναι,
 τὴν δὴ τοι φράζω παραπευθέα ἔμμεν ἀταρπὸν·

ἀναμμένος· διπλοί κύκλοι γιατί τόν ἀνάγκαζαν
 κι ἀπ' τὶς δυὸ πλευρὲς μέ δίνες, ὅταν βιάζονταν νά πᾶν,
 κι ἄφησαν τοῦ Ἥλιου οἱ κόρες τῆς νυχτός τὰ δώματα,
 10 πρὸς τὸ φῶς, κι ἀπ' τὸ κεφάλι τὶς καλύπτρες τράβηξαν.
 Ἐκεῖ πύλες γιὰ τοὺς δρόμους εἶναι μέρας καὶ νυχτός,
 πού ἀνώφλι τὶς συνέχει καὶ κατώφλι πέτρινο·
 στὸν αἰθέρα μέ μεγάλα κλείνουνε θυρόφυλλα·
 κι ἔχ' ἢ τιμωρός ἢ Δίκη τὰ κλειδιά τὰ ταιριαστά.
 15 Σ' αὐτὴν μίλησαν οἱ κόρες καὶ μέ λόγια μαλακά
 τὴν ἐπέισανε μέ γνώση, τὸ μανταλωτὸ μοχλὸ
 νά τραβήξει ἀπὸ τὶς πύλες· κι ἀπὸ τὰ θυρόφυλλα
 ἀνοιγμα μεγάλο κάναν, στρίβοντας τοὺς χάλκινους
 ἄξονες στὶς τρύπες μέσα, στρέφοντας στὶς δυὸ πλευρὲς,
 20 μέ καρφιά καὶ μέ στροβίλους στεριωμένα· κι ἀπ' αὐτὲς
 εὐθύς κράτησαν οἱ κόρες ἴσια κι ἄρμα κι ἄλογα.
 Κι ἡ θεά μέ καλοδέχτη, μέ τὸ χέρι τὸ δεξι
 τὸ δικό μου χέρι πῆρε κι ἔτσι μίλησε σ' ἐμέ·
 Νέε, πού μέ ἀθανάτους σύντροφος ἠνίοχους
 25 καὶ φοράδες πού σέ φέρνουν, φτάνοντας στό σπίτι μου,
 χαῖρε, γιατί κακὴ μοίρα βέβαια δέ σ' ἔστειλε
 νά διαβεῖς αὐτὸ τὸ δρόμο—πού ἄνθρωποι δέν τὸν πατοῦν—
 ἀλλὰ τὸ σωστό καὶ δίκιο. Χρέος ὅλα νά τὰ δεῖς,
 καὶ τῆς πειστικῆς ἀλήθειας τὴν ἀτρόμητη καρδιά
 30 μά καὶ τῶν θνητῶν τὶς γνώμες, δίχως πίστη ἀληθινή·
 καὶ ἀκόμ' αὐτὰ θά μάθεις, πὼς πρέπει τὰ δόκιμα,
 δόκιμα γιὰ νά 'ναι ὅλα, μέσ' ἀπ' ὅλα νά περνοῦν.

2 Σά λοιπόν ἐγὼ μιλήσω, πᾶρ' τὸ λόγο π' ἄκουσες,
 δηλαδή ποιοὶ δρόμοι μόνοι ζήτησης εἶναι νοητοί.
 Γιὰ τὸν ἕνα πὼς ὑπάρχει καὶ πὼς ὄχι δέ χωρεῖ
 τῆς πειθῶς εἶναι ὁ δρόμος· τὴν ἀλήθει' ἀκολουθεῖ.
 5 Πὼς ὁ ἄλλος δέν ὑπάρχει καὶ νά ὑπάρχει δέν μπορεῖ,
 τοῦτο μόν' ὅτ' εἶναι λέω: στρατ' ἀνεξιχνίαστη·

οὔτε γὰρ ἂν γνοίης τό γε μὴ εἶν — οὐ γὰρ ἀνοστόν —
οὔτε φράσαις.

3 Τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστίν τε καὶ εἶναι.

4 Λεῦσσε δ' ὁμῶς ἀπεόντα νόῳ παρεόντα βεβαίως·
οὐ γὰρ ἀποτμήξει τὸ εἶν τοῦ εἶντος ἔχεσθαι
οὔτε σκιδνάμενον πάντη πάντως κατὰ κόσμον
οὔτε συνιστάμενον.

5 Ξυνὸν δέ μοί ἐστιν,
ὀππόθεν ἄρξομαι· τόθι γὰρ πάλιν ἴξομαι αὖθις.

6 Χρὴ τὸ λέγειν τε νοεῖν τ' εἶν ἐμμεναι· ἔστι γὰρ εἶναι,
μηδὲν δ' οὐκ ἔστιν· τά σ' ἐγὼ φράζεσθαι ἄνωγα.
Πρώτης γὰρ σ' ἀφ' ὁδοῦ ταύτης διζήσιος (εἴργω).

<lacuna>

5 αὐτὰρ ἔπειτ' ἀπὸ τῆς, ἣν δὴ βροτοὶ εἰδότες οὐδὲν
πλάττονται, δίκρανοι· ἀμηχανίη γὰρ ἐν αὐτῶν
στήθεσιν ἰθύει πλαγκτὸν νόον· οἱ δὲ φοροῦνται
κωφοὶ ὁμῶς τυφλοὶ τε, τεθηπότες, ἄκριτα φῦλα,
οἷς τὸ πέλειν τε καὶ οὐκ εἶναι ταῦτόν νερόμισται
κοῦ ταῦτόν, πάντων δὲ παλίντροπός ἐστι κέλευθος.

[τό "Ον]

7 Οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαμῆ εἶναι μὴ εἶντα.
Ἄλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἴργε νόημα,
μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουῆν
5 καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηρον ἔλεγχον
ἐξ ἐμέθεν ὀηθέντα.

8 Μόνος δ' ἔτι μῦθος ὁδοῖο
λείπεται ὡς ἔστιν· ταύτη δ' ἐπι σήματ' ἔασι

οὔτε γίνεται νά μάθεις τό μή ὄν — πού 'ν' ἄφταστο —
οὔτε καί νά τό ἐκφράσεις.

3 Ἴδιο εἶναι τό νά εἶναι καί τό νά τό ἐννοεῖς.

4 Βλέπε ὅμοια καί τ' ἀπόντα μέ τό νοῦ παρόντα, ναί·
γιατί τ' ὄν δέ θά ξεκόψει νά κρατιέται μέ τό ὄν,
οὔτε γενικά σκορπώντας, μ' ὅποιο τρόπο καί ρυθμό,
οὔτε σμίγοντας καί πάλι.

5 Ἴδιο εἶν' ὅμως γιά μέ
ἀπ' ὀποῦθε καί ν' ἀρχίσω· αὐτοῦ πάλι θε νά 'ρθῶ.

6 Χρεία ἢ νόηση κι ὁ λόγος νά 'ναι ὄν· ὑπάρχει ὄν,
μηδέν ὅμως δέν ὑπάρχει· τοῦτα σύ νά 'χεις στό νοῦ.
Πρῶτ' ἀπό τό δρόμο τοῦτο σέ κρατῶ τῆς ζήτησης,
(κενό)

ὅμως ἔπειτ' ἀπό κεῖνον, πού θνητοί διόλου σοφοί,
5 διπλοκέφαλοι, πλανιῶνται· δηλαδή στά στήθη τους
κατευθύνει ἀμηχανία πλανημένο νοῦ· καί πᾶν
σάν κουφοί καί σάν τυφλοί 'ναι, χαζές, ἄκριτες φυλές,
πού τό εἶναι καί τό μή εἶναι ἴδιο τό νομίζουνε
κι ὄχι πάλι, καί πώς ὅλα ἔχουν δρόμο γυρισμοῦ.

[τ ὁ ὄ ν]

7 Μά ποτέ τοῦτο δέ θά 'βγει, πώς μή ὄντα ὑπάρχουνε.
'Αλλά σύ ἀπ' αὐτό τό δρόμο ζήτησης κράτα τό νοῦ,
μήτε κι ἡ συνήθεια ἄς βιάζει κατ' αὐτό τό δρόμο ἐσέ
νά γυρνᾷς μ' ἄσκοπο μάτι κι ὄλο ἤχους ἀκοή
5 καί μέ γλώσσα, κρίνε ὅμως λογικά τόν ἔλεγχο,
ἀπό μένα εἰπωμένο.

8 Μόνος λόγος πιά γιά ὁδὸ
ἀπομένει πώς ὑπάρχει· κι εἶναι σήματα σ' αὐτήν

- πολλὰ μάλ' , ὡς ἀγέννητον εὖν καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν,
 οὖλον μουννογενές τε καὶ ἀτρεμές ἠδ' ἀτέλεστον.
- 5 Οὐδέ ποτ' ἦν οὐδ' ἔσται, ἐπεὶ νῦν ἔστιν ὁμοῦ πᾶν
 ἐν συνεχές· τίνα γὰρ γένναν διζήσεαι αὐτοῦ;
 πῆ πόθεν αὐξηθέν; οὔτ' ἐκ μὴ εὐόντος εἰάσω
 φάσθαι σ' οὐδὲ νοεῖν· οὐ γὰρ φατὸν οὐδὲ νοητὸν
 ἔστιν ὅπως οὐκ ἔστι. Τί δ' ἂν μιν καὶ χρέος ὤρσεν
- 10 ὕστερον ἢ πρόσθεν τοῦ μηδενὸς ἀρξάμενον φῶν;
 Οὕτως ἢ πάμπαν πελέναι χρεῶν ἐστιν ἢ οὐχί.
 Οὐδέ ποτ' ἐκ μὴ εὐόντος ἐφήσει πίστιος ἰσχὺς
 γίγνεσθαι τι παρ' αὐτό. Τοῦ εἴνεκεν οὔτε γενέσθαι
 οὔτ' ὄλλυσθαι ἀνῆκε Δίκη χαλάσασα πέδησιν,
- 15 ἀλλ' ἔχει. Ἡ δὲ κρίσις περὶ τούτων ἐν τῷδ' ἔστιν·
 ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν. Κέκριται δ' οὖν, ὥσπερ ἀνάγκη,
 τὴν μὲν εἶν ἀνόητον ἀνώνυμον, οὐ γὰρ ἀληθοῦς
- ἔστιν ὁδός, τὴν δ' ὥστε πέλειν καὶ ἐτήτυμον εἶναι.
 Πῶς δ' ἂν ἐπειτ' ἀπόλοιτο εὖν; Πῶς δ' ἂν κε γένοιτο;
- 20 Εἰ γὰρ ἔγεντ', οὐκ ἔστ', οὐδ' εἴ ποτε μέλλει ἔσεσθαι.
 Τῶς γένεσις μὲν ἀπέσβεσται καὶ ἄπυστος ὄλεθρος.
 Οὐδὲ διαιρετὸν ἐστιν, ἐπεὶ πᾶν ἐστιν ὁμοῖον·
 οὐδέ τι τῆ μᾶλλον — τό κεν εἴργοι μιν συνέχεσθαι ---
 οὐδέ τι χειρότερον, πᾶν δ' ἔμπλεόν ἐστιν εὐόντος.
- 25 Τῷ ξυνεχές πᾶν ἐστιν· εὖν γὰρ εὐόντι πελάζει.
 Αὐτὰρ ἀκίνητον μεγάλων ἐν πείρασι δεσμῶν
 ἔστιν ἀναρχον ἄπαστον, ἐπεὶ γένεσις καὶ ὄλεθρος
 τῆλε μάλ' ἐπλάγχθησαν, ἀπῶσε δὲ πίστις ἀληθείης.
 Ταῦτόν τ' ἐν ταύτῳ τε μένον καθ' ἑαυτό τε κεῖται
- 30 χούτως ἔμπεδον αὔθι μένει. Κρατερὴ γὰρ ἀνάγκη
 πείρατος ἐν δεσμοῖσιν ἔχει, τό μιν ἀμφὶς ἔέργει,
 οὔνεκεν οὐκ ἀτελεύτητον τὸ εὖν θέμις εἶναι.

- πάμπολλα, πώς είναι τοῦτο κι ἄπλαστο κι ἀνώλεθρο,
 ὅλο, μόνο του σέ γένος, τέλειο κι ἀτράνταχτο.
- 5 Οὔτε ἦταν οὔτε θά 'ναι, τώρα εἶν' ὅλο μαζί,
 ἕνα, συνεχές· ποιά γέννα θέ νά ζήταγες αὐτοῦ;
 Πῶς καί ποῦθε θ' αὐξανόταν; Δέ θ' ἀφήσω ἀπ' τό μή ὄν
 νά μοῦ πείς ἢ νά ἐννοήσεις· κι ἄρρητο καί μή νοητό
 εἶναι τό πώς δέν ὑπάρχει. Τί θά τό ξεσήκωνε
- 10 ὕστερα ἢ κι ἀπό πρῶτα νά φυτρώσει ἀπ' τό μηδέν;
 Ἔτσι χρεία ἢ νά εἶναι πέρα ὡς πέρα ἢ νά μή.
 Οὔτ' ἀπ' τό μή ὄν θ' ἀφήσει τῆς πειθῶς ἢ δύναμη
 πλάι σ' αὐτό νά γίνει κάτι. Κι ἔτσι οὔτε νά γενεῖ
 οὔτε νά χαθεῖ ἀφήκε, χαλαρώνοντας δεσμούς,
- 15 ἀλλά τό κρατᾶ ἡ Δίκη. Κι εἶν' ἡ κρίση πάνω ἐδῶ·
 ἢ ὑπάρχει ἢ δέν ὑπάρχει. Κι ἀπ' ἀνάγκη κρίθηκε,
- 17 σάν ἀνόνομο τόν ἕνα καί ἀδιανόητο
 δρόμο νά τόν παρατοῦμε, πού δέν εἶν' ἀληθινός,
- 18 καί τόν ἄλλο νά ὑπάρχει, νά 'ναι καί πραγματικός.
 Καί πῶς ὄντας, θά χανόταν; Καί πῶς θέ νά γίνονταν;
- 20 Ἄν ἐγίνηκε, δέν εἶναι· κι οὔτ' ἄν μέλλει νά γενεῖ.
 Ἔτσ' ἢ γένεση ἐσβήστη κι ὁ κρυμμένος ὄλεθρος.
 Οὔτε καί διαιρετό εἶναι, γιατί ὅλο εἶναι μαζί·
 οὔτε κάπως παραπάνω — μπόδιο γιά τό συνεχές —
 οὔτε καί λειψό σέ κάτι, ὅλο πλήρες εἶναι ὄν.
- 25 Ἔτσι συνεχές εἶν' ὅλο· ὄν πηγαίνει πλάι στό ὄν.
 Καί ἀκίνητο, μεγάλα μέ δεσμά στά πέρατα,
 ἀναρχο καί ἄπαυτο εἶναι, ἀφοῦ γέννα κι ὄλεθρος
 μακριά πολύ διωχτήκαν, καί τ' ἀπόθησ' ἢ πειθῶ.
 Κι ἴδιο σ' ἴδιο καθῶς μένει, μέσ' στό ἴδιο κείτεται
- 30 κι ἔτσι στέριο πάλι μένει. Κι ἡ Ἀνάγκη ἢ δυνατή
 στῶν περάτων τό κρατάει τά δεσμά, πού ζώνουν το,
 καί γι' αὐτό σωστό δέν εἶναι νά 'ν' τό ὄν ἀτέλειωτο.

- Ἔστι γὰρ οὐκ ἐπιδευές· μὴ εὖν δ' ἂν παντὸς ἐδεῖτο.
 Ταῦτόν δ' ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὐνεκέν ἐστι νόημα.
 35 Οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ εὖντος, ἐν ᾧ πεφρατισμένον ἐστίν,
 εὐρήσεις τὸ νοεῖν· οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἢ ἔσται
 ἄλλο πάρεξ τοῦ εὖντος, ἐπεὶ τό γε μοῖρ' ἐπέδησεν
 οὐλον ἀκίνητόν τ' ἔμεναι· τῷ πάντ' ὄνομι' ἔσται
 ὅσσα βροτοὶ κατέθεντο πεποιθότες εἶναι ἀληθοῦ,
 40 γίγνεσθαί τε καὶ ὄλλυσθαι, εἶναί τε καὶ οὐχί,
 καὶ τόπον ἀλλάσσειν διὰ τε χρόα φανὸν ἀμείβειν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πεῖρας πύματον, τετελεσμένον ἐστὶ
 πάντοθεν, εὐκύκλου σφαιρῆς ἐναλίγκιον ὄγκω,
 μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντη· τὸ γὰρ οὐτε τι μεῖζον
 45 οὐτε τι βαιότερον πελέναι χρεῶν ἐστὶ τῆ ἢ τῆ.
 Οὐτε γὰρ οὐτε εὖν ἐστὶ, τό κεν παύοι μιν ἰκνεῖσθαι
 εἰς ὁμόν, οὐτ' εὖν ἐστὶν ὅπως εἶη κεν εὖντος
 τῆ μᾶλλον τῆ δ' ἦσσον, ἐπεὶ πᾶν ἐστὶν ἄσυλον·
 οἷ γὰρ πάντοθεν ἴσον ὁμῶς ἐν πείρασι κύρει.

[Τὰ φαινόμενα]

- 50 Ἐν τῷ σοι παύω πιστὸν λόγον ἠδὲ νόημα
 ἀμφὶς ἀληθείης· δόξας δ' ἀπὸ τοῦδε βροτείας
 μάθανε κόσμον ἐμῶν ἐπέων ἀπατηλὸν ἀκούων.
 Μορφὰς γὰρ κατέθεντο δύο γνώμας ὀνομάζειν,
 τῶν μίαν οὐ χρεῶν ἐστὶν· ἐν ᾧ πεπλανημένοι εἰσίν.
 55 Ἀντία δ' ἐκρίναντο δέμας καὶ σήματ' ἔθεντο
 χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων· τῆ μὲν φλογὸς αἰθέριον πῦρ,
 ἠπιον ὄν, μέγ' ἐλαφρόν, ἐωυτῷ πάντοσε τωῦτόν,
 τῷ δ' ἐτέρω μὴ τωῦτόν, ἀτὰρ κάκεῖνο κατ' αὐτὸ
 τάντια νύκτ' ἀδαῆ, πυκινὸν δέμας ἐμβριθὲς τε.
 60 Τόν σοι ἐγὼ διάκοσμον εἰκότα πάντα φατίζω,
 ὡς οὐ μὴ ποτέ τις σε βροτῶν γνώμη παρελάσση.
- 9 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα φάος καὶ νύξ ὀνόμασται
 καὶ τὰ κατὰ σφετέρας δυνάμεις ἐπὶ τοῖσί τε καὶ τοῖς,

- Γιατί δέν τοῦ λείπει κάτι· στό μή ὄν θέ νά 'λειπε.
 Ἴδιο εἶν' ἡ νόησή του καί τό πού 'χει νόημα.
- 35 Γιατί δίχως τό πού εἶναι, ὅπως καί εἰπώθηκε,
 δέ θά βρεῖς τή νόησή του· κι οὔτε εἶν' ἢ θά γενεῖ
 ἄλλο πάρεξ ἀπ' τό εἶναι, μιά κι ἡ μοίρα τό 'δεσε
 ὄλ', ἀκίνητο νά εἶναι· κι ὅλα θά 'ν' σ' αὐτό ὄνομα,
 ὅσα οἱ θνητοί μέ πίστη ἔθεσαν γι' ἀληθινά,
- 40 πώς γεννιέται καί χαλιέται, πώς ὑπάρχει καί πώς δέν,
 καί τόν τόπο πώς ἀλλάζει καί πώς μεταβάλλεται.
 Πέρας ἔσχατ' ὡς ὑπάρχει, τελειωμένο εἶν' αὐτό
 ἀπ' ὀλοῦθε, καί στόν ὄγκο σφαῖρα ὀλοστρόγγυλη,
 κι ἀπ' τή μέση παντοῦ ἴσο· κι οὔτε μεγαλύτερο
- 45 ἢ μικρότερο κατά τι χρεία νά 'ν' ἐδῶ κι ἐκεῖ.
 Γιατί οὔτε μή ὄν εἶναι, ἔτσι νά 'ν' ὅλο μαζί
 θά 'παυε, οὔτε ὄν εἶναι, σάν τοῦ ὄντος νά 'τανε
 'δῶ πολύ κι ἐκεῖ πιό λίγο, μιά κι εἶν' ὅλο ἄθικτο·
 κι ὅπως εἶναι παντοῦ ἴσο, ἴσο πάει στά πέρατα.

[Τά φαινόμενα]

- 50 Ἐδῶ παύω ἐγώ τό λόγο τόν πιστό μέ νόημα
 γύρω ἀπό τήν ἀλήθεια· γνῶμες ἀπ' ἐδῶ θνητές
 μάθε κι ἄκουσ' ἀπό λόγια ἕναν κόσμο ἀπατηλό.
 Μορφές, γνῶμες καταθέσαν, δύο νά ὀνομάζουνε,
 κι ἀπ' αὐτές μιά δίχως χρεία· σ' αὐτό ἔχουν πλανηθεῖ.
- 55 Σάν ἐνάντια ξεκρίναν καί σημάδια ἔθεσαν
 χώρια τό 'να ἀπό τό ἄλλο· ἀπ' τή μιά αἰθέριο πῦρ,
 ἦπιο κι ἀνάλαφρο ὄντας, ἴδιο ὡς ἴδιο αὐτό παντοῦ,
 γιά τό ἄλλ' ὄχι τό ἴδιο, μά κι ἐκεῖνο μόνο του
 ἀπ' τήν ἄλλη, μαύρη νύχτα, πυκνή καί βαριά μορφή.
- 60 Τοῦτο λέω σου τόν κόσμο σ' ὅλα του παρόμοιο,
 πού καμιά μπροστά σέ σένα θνητοῦ γνώμη νά μή βγεῖ.
- 9 Κι ἀφοῦ ἔχουν πιά τά πάντα φῶς καί νύχτα ὀνομαστεῖ
 καί τά κατά τίς δυνάμεις κι ἀπ' τίς δύο τους τίς πλευρές,

πᾶν πλέον ἐστὶν ὁμοῦ φάεος καὶ νυκτὸς ἀφάντου
ἴσων ἀμφοτέρων, ἐπεὶ οὐδετέρῳ μέτα μηδέν.

- 10** Εἶση δ' αἰθερίαν τε φύσιν τά τ' ἐν αἰθέρι πάντα
σήματα καὶ καθαρᾶς εὐαγέος ἡελίοιο
λαμπάδος ἔργ' αἰδήλα καὶ ὀππόθεν ἐξεγένοντο,
ἔργα τε κύκλωπος πεύση περίφοιτα σελήνης
5 καὶ φύσιν, εἰδήσεις δὲ καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχοντα
ἐνθεν ἔφνυ τε καὶ ὥς μιν ἄγουσ' ἐπέδησεν ἀνάγκη
πείρατ' ἔχειν ἄστρον.
- 11** Πῶς γαῖα καὶ ἥλιος ἠδὲ σελήνη
αἰθήρ τε ξυνὸς γάλα τ' οὐράνιον καὶ Ὀλυμπος
ἔσχατος ἠδ' ἄστρον θερμὸν μένος ὠρμήθησαν
γίγνεσθαι.
- 12** Αἶ γὰρ στεινότεραι πλήντο πυρὸς ἀκρήτιοι,
αἶ δ' ἐπὶ ταῖς νυκτὸς, μετὰ δὲ φλογὸς ἴεται αἷσα.
Ἐν δὲ μέσῳ τούτων δαίμων, ἢ πάντα κυβερνᾷ·
πάντα γὰρ στυγεροῖο τόκου καὶ μίξιος ἄρχει
5 πέμπουσ' ἄρσενι θῆλυ μιγῆν τό τ' ἐναντίον αἰτίς
ἄρσεν θηλυτέρῳ.
- 13** Πρώτιστον μὲν Ἐρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.
- 14** Νυκτιφαῆς περὶ γαῖαν ἀλώμενον ἀλλότριον φῶς.
- 15** Αἰεὶ παπταίνουσα πρὸς αὐγὰς ἡελίοιο.
- 16** Ὡς γὰρ ἐκάστοτ' ἔχει κρᾶσιν μελέων πολυπλάγκτων,
τὼς νόος ἀνθρώποισι παρέστηκεν· τὸ γὰρ αὐτὸ
ἔστιν ὅπερ φρονέει μελέων φύσις ἀνθρώποισιν
καὶ πᾶσιν καὶ παντί· τὸ γὰρ πλέον ἐστὶ νόημα.
- 17** Δεξιτεροῖσιν μὲν κούρους, λαιοῖσι δὲ κούρας.

εἶν' ὄλο μαζί γεμάτο φῶς καί νύχταν ἄφαντη,
ἴσα πού 'ναι καί τά δύο τους, μέ κανένα τους μηδέν.

- 10** Θά γνωρίσεις τόν αἰθέρα κι ὅλα τά σημεῖα του
καί τῆς καθαρῆς λαμπάδας τοῦ ἡλίου τοῦ λαμπροῦ
τά ὀλέθρια τά ἔργα κι ἀπό ποῦ γινήκανε,
καί τά ἔργα τῆς σελήνης μέ τό μάτι κυκλικό
5 καί τή φύση της θά μάθεις καί τό γύρω οὐρανό
ποῦθε φύτρωσε κι ἡ ἀνάγκη πῶς τόν ἔδεσε κι αὐτόν
τ' ἄκρα νά κρατᾶ τῶν ἄστρων.
- 11** Πῶς γῆ κι ἥλιος καί σελήνη κι ὁ αἰθέρας ὁ κοινός,
τό οὐράνιο τό γάλα κι ὁ Ὀλυμπος ὁ μακρινός
κι ἡ θερμή ψυχὴ τῶν ἄστρων ὄρμησαν γιά νά γινοῦν.
- 12** Οἱ στενότερες γεμίσαν ἀπό πῦρ ἀπρόσμιχτο
καί οἱ ἄλλες ἀπό νύχτα, φλόγα τρέχει μέσα τους.
Καί θεά τ' ἀνάμεσό τους, πού τά πάντα κυβερνᾶ
καί στή στυγερὴ τή γέννα καί στή σμίξι ἀρχεῖ αὐτή,
5 στέλνοντας νά σμίξει θῆλυ μέ τ' ἀρσενικό, κι ἀλλιῶς
σερνικό πάλι μέ θῆλυ.
- 13** Πρώτιστο θεόν ἀπ' ὅλους σκέφτηκε τόν Ἔρωτα.
- 14** Νυχτοφέγγει στή γῆ γύρω καί πλανιέται ξένο φῶς.
- 15** Πάντα στρέφοντας τό βλέμμα στίς ἀχτίδες τοῦ ἡλιοῦ.
- 16** Ὅπως εἶν' ἡ κράση πάντα τῶν κινούμενων μελῶν,
ἔτσι ὁ νοῦς μέσ στούς ἀνθρώπους εἶναι· κι ἴδιο εἶν' αὐτό
πού φρονεῖ μέσ στούς ἀνθρώπους, εἶν' ἡ φύση τῶν μελῶν
καί σέ ὅλους καί στόν ἕνα· τό ἐπιπλέον, νόημα.
- 17** Ἀπ' τ' ἀριστερά τίς κόρες κι ἀπ' τά δεξιὰ τοὺς γιούς.

- 19 Οὕτω τοι κατὰ δόξαν ἔφν τάδε καί νυν ἔασι
καὶ μετέπειτ' ἀπὸ τοῦδε τελευτήσουσι τραφέντα·
τοῖς δ' ὄνομ' ἄνθρωποι κατέθεντ' ἐπίσημον ἑκάστω.

ΖΗΝΩΝ

Περὶ φύσεως

- 1 Εἰ μὴ ἔχοι μέγεθος τὸ ὄν, οὐδ' ἂν εἶη.
Εἰ δὲ ἔστιν, ἀνάγκη ἕκαστον μέγεθός τι ἔχειν καὶ πάχος καὶ
ἀπέχειν αὐτοῦ τὸ ἕτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. Καὶ περὶ τοῦ προέ-
χοντος ὁ αὐτὸς λόγος. Καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἔξει μέγεθος καὶ προέ-
ξει αὐτοῦ τι. Ὅμοιον δὴ τοῦτο ἄπαιξ τε εἰπεῖν καὶ ἀνὶ λέ-
γειν· οὐδὲν γὰρ αὐτοῦ τοιοῦτον ἔσχατον ἔσται οὔτε ἕτερον
πρὸς ἕτερον οὐκ ἔσται. Οὕτως εἰ πολλά ἐστιν, ἀνάγκη αὐτὰ
μικρὰ τε εἶναι καὶ μεγάλα· μικρὰ μὲν ὥστε μὴ ἔχειν μέγε-
θος, μεγάλα δὲ ὥστε ἄπειρα εἶναι.
- 2 Εἰ γὰρ ἄλλω ὄντι προσγένοιτο, οὐδὲν ἂν μεῖζον ποιήσκειεν· με-
γέθους γὰρ μηδενὸς ὄντος, προσγενομένου δέ, οὐδὲν οἷόν τε
εἰς μέγεθος ἐπιδοῦναι. Καὶ οὕτως ἂν ἤδη τὸ προσγιγνώμενον
οὐδὲν εἶη. Εἰ δὲ ἀπογιγνώμενον τὸ ἕτερον μηδὲν ἔλαττον ἔσται
μηδὲ αὖ προσγιγνώμενον αὐξήσεται, δῆλον ὅτι τὸ προσγενό-
μενον οὐδὲν ἦν οὐδὲ τὸ ἀπογενόμενον.
- 3 Εἰ πολλά ἐστιν, ἀνάγκη τοσαῦτα εἶναι ὅσα ἐστὶ καὶ οὔτε
πλείονα αὐτῶν οὔτε ἐλάττονα. Εἰ δὲ τοσαῦτά ἐστιν ὅσα ἐστί,
πεπερασμένα ἂν εἶη. Εἰ πολλά ἐστιν, ἄπειρα τὰ ὄντα ἐστίν·
ἀεὶ γὰρ ἕτερα μεταξὺ τῶν ὄντων ἐστί, καὶ πάλιν ἐκείνων ἕτε-
ρα μεταξύ. Καὶ οὕτως ἄπειρα τὰ ὄντα ἐστί.

- 19 Ἔτσι ὅπως τά νομίζουν φύτρωσαν καί εἶν' αὐτά καί μετέπειτ' ἀπό τώρα θά τελειώνουν σάν τραφοῦν· κι ὄνομα γιά τό καθένα θέσανε σημαδιακό.

ZHNΩN

Περὶ φύσεως

- 1 Ἄν δέν ἔχει μέγεθος τό ὄν, οὔτε θά ὑπάρχει.
Ἄν ὅμως ὑπάρχουν, ἀνάγκη καθένα νά ἔχει κάποιο μέγεθος καί πάχος καί νά ἀπέχει τό ἓνα ἀπό τό ἄλλο. Καί γιά τό προηγούμενο ὁ ἴδιος λόγος. Δηλαδή καί ἐκεῖνο θά ἔχει μέγεθος καί θά προηγεῖται ἀπό αὐτό κάποιο ἄλλο. Ὅμοιο λοιπόν εἶναι αὐτό, καί μιά φορά νά τό ποῦμε καί πάντα νά τό λέμε· δηλαδή κανένα τέτοιο ἀπό αὐτό δέν θά εἶναι ἔσχατο καί οὔτε θά πάψει νά εἶναι ἄλλο ἀπέναντι σέ ἄλλο. Ἔτσι ἂν ὑπάρχουν πολλά, ἀνάγκη αὐτά νά εἶναι καί μικρά καί μεγάλα· μικρά ὥσπου νά μὴν ἔχουν μέγεθος, μεγάλα ὥσπου νά εἶναι ἄπειρα.
- 2 Ἄν δηλαδή ἤθελε προστεθεῖ σέ ἄλλο ὄν, δέν θά τό ἔκανε καθόλου μεγαλύτερο· γιατί ἀφοῦ τό μέγεθος δέν θά ἦταν τίποτα, καί ὅταν θά ἤθελε προστεθεῖ, τίποτα δέν θά μποροῦσε ν' αὐξηθεῖ σέ μέγεθος. Καί ἔτσι τό προστιθέμενο δέν θά ἦταν τίποτα. Ἄν ὅμως, ὅταν ἀφαιρεῖται, τό ἄλλο δέν ἐλαττώνεται καθόλου, οὔτε πάλι, ὅταν προστίθεται, αὐξάνει, εἶναι φανερό ὅτι δέν ἦταν τίποτα οὔτε τό προστιθέμενο οὔτε τό ἀφαιρούμενο.
- 3 Ἄν εἶναι πολλά, ἀνάγκη νά εἶναι τόσα ὅσα εἶναι καί οὔτε περισσότερα ἀπό αὐτά οὔτε λιγότερα. Ἄν ὅμως εἶναι τόσα ὅσα εἶναι, θά πρέπει νά εἶναι ὀρισμένα.
Ἄν εἶναι πολλά, τά ὄντα εἶναι ἄπειρα· ὀλοένα δηλαδή θά ὑπάρχουν ἀνάμεσα στά ὄντα ἄλλα, καί πάλι ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνα ἄλλα. Καί ἔτσι τά ὄντα εἶναι ἄπειρα.

- 4 *Τὸ κινούμενον οὐτ' ἐν ᾧ ἔστι τόπων κινεῖται οὐτ' ἐν ᾧ μὴ ἔστι.*
- 5 *Εἰ ἔστιν ὁ τόπος, ἐν τινι ἔσται· πᾶν γὰρ ὄν ἐν τινι· τὸ δὲ ἐν τινι καὶ ἐν τόπῳ. Ἔσται ἄρα καὶ ὁ τόπος ἐν τόπῳ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον· οὐκ ἄρα ἔστιν ὁ τόπος.*

ΜΕΛΙΣΣΟΣ

Περὶ φύσεως ἢ περὶ τοῦ ὄντος

- 0 *Εἰ μὲν μηδὲν ἔστι, περὶ τούτου τί ἂν λέγοιτο ὡς ὄντος τινός;*
- 1 *Ἄει ἦν ὃ τι ἦν καὶ ἀει ἔσται. Εἰ γὰρ ἐγένετο, ἀναγκαῖόν ἐστι πρὶν γενέσθαι εἶναι μηδέν· εἰ τοίνυν μηδὲν ἦν, οὐδαμᾶ ἂν γένοιτο οὐδὲν ἐκ μηδενός.*
- 2 *Ὅτε τοίνυν οὐκ ἐγένετο, ἔστι τε καὶ ἀει ἦν καὶ ἀει ἔσται καὶ ἀρχὴν οὐκ ἔχει οὐδὲ τελευτήν, ἀλλ' ἀπειρόν ἐστιν. Εἰ μὲν γὰρ ἐγένετο, ἀρχὴν ἂν εἶχεν (ἤρξατο γὰρ ἂν ποτε γενόμενον) καὶ τελευτήν (ἔτελεύτησε γὰρ ἂν ποτε γενόμενον)· ὅτε δὲ μήτε ἤρξατο μήτε ἐτελεύτησεν, ἀεί τε ἦν καὶ ἀει ἔσται (καὶ) οὐκ ἔχει ἀρχὴν οὐδὲ τελευτήν· οὐ γὰρ ἀει εἶναι ἀνυστόν, ὃ τι μὴ πᾶν ἔστι.*
- 3 *Ἄλλ' ὥσπερ ἔστιν ἀεί, οὕτω καὶ τὸ μέγεθος ἀπειρον ἀει χορῆ εἶναι.*
- 4 *Ἀρχὴν τε καὶ τέλος ἔχον οὐδὲν οὔτε αἰδίον οὔτε ἀπειρόν ἐστιν.*

5 addendum apud Diels p. 498

0 addidit Reale

- 4 Τό κινούμενο οὔτε μέσα στόν τόπο πού εἶναι κινεῖται οὔτε μέσα στόν τόπο πού δέν εἶναι.
- 5 Ἄν ὑπάρχει ὁ τόπος, θά εἶναι μέσα σέ κάτι· γιατί κάθε ὄν εἶναι μέσα σέ κάτι· καί τό νά εἶναι μέσα σέ κάτι εἶναι νά εἶναι καί μέσα σέ τόπο. Ἄρα καί ὁ τόπος θά εἶναι μέσα σέ τόπο, καί τοῦτο ἐπ' ἄπειρον· ἄρα δέν ὑπάρχει ὁ τόπος.

ΜΕΛΙΣΣΟΣ

Περὶ φύσεως ἢ περὶ τοῦ ὄντος

- 0 Ἄν βέβαια τό μηδέν ὑπάρχει, γι' αὐτό τί θά λέγαμε ὡς ὄν;
- 1 Πάντα ὑπῆρχε ὅ,τι ὑπῆρχε καί πάντα θά ὑπάρχει. Γιατί ἂν ἔγινε, ἀναγκαῖο εἶναι, πρὶν νά γίνει, νά ἦταν μηδέν· ἂν ὅμως ἦταν μηδέν, μέ κανένα τρόπο δέν θά μπορούσε νά γίνει τίποτα ἀπό τό μηδέν.
- 2 Ἄφοῦ λοιπόν δέν ἔγινε, εἶναι καί πάντα ἦταν καί πάντα θά εἶναι καί ἀρχή δέν ἔχει οὔτε τέλος, ἀλλά ἄπειρο εἶναι. Γιατί ἂν γινόταν, ἀρχή θά εἶχε (θά ἀρχιζε δηλαδή κάποτε νά γίνεται) καί τέλος θά εἶχε (θά τέλειωνε δηλαδή κάποτε, ἀφοῦ θά ἔγινε)· ἀφοῦ ὅμως οὔτε ἀρχισε οὔτε τέλειωσε, πάντα ἦταν καί πάντα θά εἶναι καί δέν ἔχει ἀρχή οὔτε τέλος· γιατί δέν μπορεί νά εἶναι πάντα ὅ,τι δέν εἶναι ὀλοκληρωμένο.
- 3 Ἄλλά ὅπως ἀκριβῶς εἶναι πάντα, ἔτσι καί κατά τό μέγεθος ἄπειρο πάντα πρέπει νά εἶναι.
- 4 Ἀρχή καί τέλος ἔχοντας, τίποτα δέν εἶναι οὔτε αἰδίο οὔτε ἄπειρο.

- 4a "Απειρον· τὸ γὰρ πέρας περαίνειν ἂν πρὸς τὸ κενόν.
- 5 Εἰ μὴ ἐν εἴῃ, περανεῖ πρὸς ἄλλο.
- 6 Εἰ γὰρ (ἀπειρον) εἴῃ, ἐν εἴῃ ἂν· εἰ γὰρ δύο εἴῃ, οὐκ ἂν δόξαιτο ἀπειρα εἶναι, ἀλλ' ἔχοι ἂν πείρατα πρὸς ἄλληλα.
- 7 Οὕτως οὖν ἀίδιον ἐστὶ καὶ ἀπειρον καὶ ἐν καὶ ὅμοιον πᾶν.
- 2 Καὶ οὐτ' ἂν ἀπόλοιτο οὔτε μεῖζον γίνοιτο οὔτε μετακοσμέοιτο οὔτε ἀλγεῖ οὔτε ἀνιᾶται· εἰ γάρ τι τούτων πάσχοι, οὐκ ἂν ἔτι ἐν εἴῃ. Εἰ γὰρ ἑτεροιοῦται, ἀνάγκη τὸ εἶναι μὴ ὅμοιον εἶναι, ἀλλὰ ἀπόλλυσθαι τὸ πρόσθεν εἶναι, τὸ δὲ οὐκ εἶναι γίνεσθαι. Εἰ τοίνυν τριχὶ μὴ μυρίοις ἔτεσιν ἑτεροῖον γίνοιτο, ὀλεῖται πᾶν ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ.
- 3 Ἀλλ' οὐδὲ μετακοσμηθῆναι ἀνυστόν· ὁ γὰρ κόσμος ὁ πρόσθεν εἶναι οὐκ ἀπόλλυται οὔτε ὁ μὴ εἶναι γίνεται. "Ὅτε δὲ μήτε προσγίνεται μηδὲν μήτε ἀπόλλυται μήτε ἑτεροιοῦται, πῶς ἂν μετακοσμηθὲν τῶν εἶναι εἴῃ; Εἰ μὲν γὰρ τι ἐγένετο ἑτεροῖον, ἤδη ἂν καὶ μετακοσμηθείη.
- 4 Οὐδὲ ἀλγεῖ· οὐ γὰρ ἂν πᾶν εἴῃ ἀλγέον· οὐ γὰρ ἂν δόξαιτο αἰεὶ εἶναι χροῆμα ἀλγέον· οὐδὲ ἔχει ἴσην δόξαμιν τῷ ὄναι οὐδ' ἂν ὅμοιον εἴῃ, εἰ ἀλγέοι ἀπογινόμενον γὰρ τευ ἂν ἀλγέοι ἢ προσγινόμενον, κοῦκ ἂν ἔτι ὅμοιον εἴῃ.

- 4a "Απειρο· γιατί τό πέρας νά περαίνει θά μπορούσε στό κενό.
- 5 "Αν δέν εἶναι ἓνα, θά ἔχει πέρας ἀπέναντι σέ ἄλλο.
- 6 "Αν δηλαδή μπορούσε νά ἦταν ἄπειρο, θά ἦταν ἓνα· γιατί ἄν ἦταν δύο, δέν θά μπορούσε νά εἶναι ἄπειρα, ἀλλά θά εἶχαν πέρατα μεταξύ τους.
- 7 "Ἐτσι λοιπόν αἰδίο εἶναι καί ἄπειρο καί ἓνα καί ὅμοιο ὁλόκληρο.
- 2 Καί οὔτε νά χαθεῖ θά μπορούσε οὔτε μεγαλύτερο νά γίνει οὔτε διάταξη ν' ἀλλάξει οὔτε ἀλγεῖ οὔτε ἀσθενεῖ· γιατί ἄν κάτι ἀπό αὐτά πάθαινε, δέν θά μπορούσε πιά νά εἶναι ἓνα. "Αν δηλαδή γίνεται κάτι ἄλλο ἀπό τόν ἑαυτό του, ἀνάγκη τό ὄν νά μὴν εἶναι ὅμοιο, ἀλλά νά χάνεται αὐτό πού ἦταν πρὶν καί νά γίνεται αὐτό πού δέν ἦταν. "Αν ὅμως μπορεῖ νά γίνει διαφορετικό ἔστω καί κατὰ μία τρίχα κάθε δέκα χιλιάδες χρόνια, θά χαθεῖ ὁλόκληρο μέσα στό συνολικό χρόνο.
- 3 Ἄλλά οὔτε διάταξη ν' ἀλλάξει εἶναι νοητό· γιατί ἡ διάταξη πού ὑπῆρχε πρὶν δέν χάνεται, οὔτε αὐτή πού δέν ὑπῆρχε γίνεται. "Όταν ὅμως μήτε προστίθεται τίποτα μήτε χάνεται μήτε γίνεται διαφορετικό, πῶς εἶναι δυνατό ν' ἀλλάξει διάταξη καί νά ἐξακολουθεῖ νά ἀνήκει στά ὄντα; Γιατί ἄν κάτι γινόταν διαφορετικό, ἤδη θά μπορούσε καί ν' ἀλλάξει διάταξη.
- 4 Οὔτε ἀλγεῖ· γιατί δέν θά μπορούσε νά εἶναι ὁλοκληρωμένο καί νά ἀλγεῖ· γιατί οὔτε θά μπορούσε νά ὑπάρχει πάντα ἓνα πράγμα πού ἀλγεῖ· οὔτε ἔχει ἴση δύναμη μέ τό ὑγιές· οὔτε ὅμοιο θά μπορούσε νά εἶναι, ἄν ἀλγοῦσε· γιατί ἄν τοῦ ἀφαιροῦσαν κάτι θά ἀλγοῦσε ἢ ἄν τοῦ πρόσθεταν, καί τότε πιά ὅμοιο δέν θά ἦταν.

- 5 Οὐδ' ἂν τὸ ὑγιὲς ἀλγῆσαι δύναίτο· ἀπὸ γὰρ ἂν ὄλοιτο τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ εἶναι, τὸ δὲ οὐκ εἶναι γένοιτο.
- 6 Καὶ περὶ τοῦ ἀνιάσθαι αὐτὸς λόγος τῷ ἀλγέοντι.
- 7 Οὐδὲ κενεὸν ἐστὶν οὐδέν· τὸ γὰρ κενεὸν οὐδέν ἐστὶν· οὐκ ἂν οὖν εἶη τό γε μηδέν. Οὐδὲ κινεῖται· ὑποχωρῆσαι γὰρ οὐκ ἔχει οὐδαμῆ, ἀλλὰ πλέων ἐστίν. Εἰ μὲν γὰρ κενεὸν ἦν, ὑπεχώρει ἂν εἰς τὸ κενόν· κενοῦ δὲ μὴ εἶναι οὐκ ἔχει ὅκη ὑποχωρήσει.
- 8 Πυκνὸν δὲ καὶ ἀραιὸν οὐκ ἂν εἶη. Τὸ γὰρ ἀραιὸν οὐκ ἀνυστὸν πλέων εἶναι ὁμοίως τῷ πυκνῷ, ἀλλ' ἤδη τὸ ἀραιὸν γε κενεώτερον γίνεται τοῦ πυκνοῦ.
- 9 Κρίσιν δὲ ταύτην χρῆ ποιήσασθαι τοῦ πλέω καὶ τοῦ μὴ πλέω· εἰ μὲν οὖν χωρεῖ τι ἢ εἰσδέχεται, οὐ πλέων· εἰ δὲ μήτε χωρεῖ μήτε εἰσδέχεται, πλέων.
- 10 Ἐνάγκη τοίνυν πλέων εἶναι, εἰ κενὸν μὴ ἔστιν. Εἰ τοίνυν πλέων ἐστίν, οὐ κινεῖται.
- 8 Μέγιστον μὲν οὖν σημεῖον οὗτος ὁ λόγος, ὅτι ἓν μόνον ἔστιν· ἀτὰρ καὶ τάδε σημεία.
- 2 Εἰ γὰρ ἦν πολλά, τοιαῦτα χρῆ αὐτὰ εἶναι, οἷόν περ ἐγὼ φημι τὸ ἓν εἶναι. Εἰ γὰρ ἔστι γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ καὶ πῦρ καὶ σίδηρος καὶ χρυσός, καὶ τὸ μὲν ζῶον τὸ δὲ τεθνηκός, καὶ μέλαν καὶ λευκὸν καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα φασὶν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀληθῆ, εἰ δὴ ταῦτα ἔστι, καὶ ἡμεῖς ὀρθῶς ὀρθῶμεν καὶ ἀκούομεν, εἶναι χρῆ ἕκαστον τοιοῦτον, οἷόν περ τὸ πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν, καὶ μὴ μεταπίπτειν μηδὲ γίνεσθαι ἕτεροῖον, ἀλλὰ αἰεὶ εἶναι ἕκαστον, οἷόν περ ἔστιν. Νῦν δὲ φάμεν ὀρθῶς ὀρθῶν καὶ ἀκούειν καὶ συνιέναι·

- 5 Ούτε καί εἶναι δυνατό τό ὑγιές νά ἀλγήσει· γιατί θά χανόταν καί τό ὑγιές καί τό ὄν καί θά γινόταν τό μή ὄν.
- 6 Καί γιά τό νά ἀσθενεῖ ὁ ἴδιος λόγος ὅπως καί γιά τό νά ἀλγεῖ.
- 7 Ούτε κενό ὑπάρχει καθόλου· γιατί τό κενό τίποτα δέν εἶναι· ἐπομένως οὔτε θά ἦταν δυνατό νά ὑπάρχει τό μηδέν. Οὔτε κινεῖται· γιατί πουθενά δέν ἔχει νά ὑποχωρήσει, ἀλλά πλήρες εἶναι. Ἐάν δηλαδή κενό ὑπῆρχε, θά ὑποχωροῦσε στό κενό· ἀφοῦ ὅμως κενό δέν ὑπάρχει, δέν ἔχει ποῦ νά ὑποχωρήσει.
- 8 Πυκνό καί ἀραιό δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει. Γιατί τό ἀραιό δέν νοεῖται νά εἶναι πλήρες ὅμοια ὅπως τό πυκνό, ἀλλά ἤδη τό ἀραιό γίνεται κενότερο τοῦ πυκνοῦ.
- 9 Καί πρέπει νά κάνομε αὐτή τή διάκριση ἀνάμεσα στό πλήρες καί στό μή πλήρες· ἄν δηλαδή κάτι προχωρεῖ ἢ δέχεται μέσα του κάτι, δέν εἶναι πλήρες· ἄν ὅμως οὔτε προχωρεῖ οὔτε δέχεται κάτι, εἶναι πλήρες.
- 10 Ἐνάγκη λοιπόν πλήρες νά εἶναι, ἄν κενό δέν εἶναι. Ἐάν ὅμως εἶναι πλήρες, δέν κινεῖται.

- 8 Μέγιστο λοιπόν σημεῖο αὐτός ὁ λόγος, ὅτι ἓνα μόνο ὑπάρχει· ἀλλά καί τοῦτα εἶναι σημεῖα:
- 2 Δηλαδή ἄν ὑπῆρχαν πολλά τέτοια, θά ἔπρεπε αὐτά νά εἶναι ὅπως ἀκριβῶς ἐγώ λέω πῶς εἶναι τό ἓνα. Γιατί ἄν ὑπάρχει γῆ καί νερό καί ἀέρας καί φωτιά καί σίδηρος καί χρυσός καί ἄλλο τό ζωντανό ἄλλο τό νεκρό, καί μαῦρο καί λευκό καί τά ἄλλα, ὅσα λένε οἱ ἄνθρωποι πῶς εἶναι ἀληθινά, ἄν λοιπόν αὐτά ὑπάρχουν, κι ἐμεῖς σωστά βλέπομε κι ἀκοῦμε, πρέπει τό καθένα νά εἶναι τέτοιο ἀκριβῶς, ὅπως μᾶς φάνηκε τήν πρώτη φορά, καί νά μήν ἔχει μεταπτώσεις, μηδέ νά γίνεται διαφορετικό, ἀλλά πάντα νά εἶναι τό καθένα ὅπως ἀκριβῶς εἶναι. Τώρα ὅμως λέμε ὅτι σωστά βλέπομε καί ἀκοῦμε καί κατανοοῦμε·

- 3 δοκεῖ δὲ ἡμῖν τό τε θερμὸν ψυχρὸν γίνεσθαι καὶ τὸ ψυχρὸν θερμὸν καὶ τὸ σκληρὸν μαλακὸν καὶ τὸ μαλακὸν σκληρὸν καὶ τὸ ζῶον ἀποθνήσκειν καὶ ἐκ μὴ ζῶντος γίνεσθαι, καὶ ταῦτα πάντα ἕτεροιοῦσθαι, καὶ ὅ τι ἦν τε καὶ ὅ τῶν οὐδὲν ὁμοῖον εἶναι, ἀλλ' ὅ τε σίδηρος σκληρὸς ἐὼν τῷ δακτύλῳ κατατρίβεσθαι ὁμοουρέων, καὶ χρυσὸς καὶ λίθος καὶ ἄλλο ὅ τι ἰσχυρὸν δοκεῖ εἶναι πᾶν, ἐξ ὕδατός τε γῆ καὶ λίθος γίνεσθαι ὥστε συμβαίνει μήτε ὁρᾶν μήτε τὰ ὄντα γινώσκειν.
- 4 Οὐ τοίνυν ταῦτα ἀλλήλοις ὁμολογεῖ. Φαιμένοις γὰρ εἶναι πολλὰ καὶ ἀίδια καὶ εἶδη καὶ ἰσχὸν ἔχοντα, πάντα ἕτεροιοῦσθαι ἡμῖν δοκεῖ καὶ μεταπίπτειν ἐκ τοῦ ἐκάστοτε ὁρωμένου.
- 5 Δῆλον τοίνυν, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐσρωῶμεν οὐδὲ ἐκεῖνα πολλὰ ὀρθῶς δοκεῖ εἶναι· οὐ γὰρ ἂν μετέπιπτεν, εἰ ἀληθῆ ἦν· ἀλλ' ἦν οἷόν περ ἐδόκει ἕκαστον τοιοῦτον. Τοῦ γὰρ ἐόντος ἀληθινοῦ κρείσσον οὐδέν.
- 6 Ἦν δὲ μεταπέση, τὸ μὲν ἐὼν ἀπόλετο, τὸ δὲ οὐκ ἐὼν γέγονεν. Οὕτως οὖν, εἰ πολλὰ εἶη, τοιαῦτα χοῆ εἶναι, οἷόν περ τὸ ἔν.
- 9 Εἰ μὲν οὖν εἶη, δεῖ αὐτὸ ἐν εἶναι· ἐν δ' ἐὼν δεῖ αὐτὸ σῶμα μὴ ἔχειν. Εἰ δὲ ἔχοι πάχος, ἔχοι ἂν μέρη, καὶ οὐκέτι ἐν εἶη.
- 10 Εἰ γὰρ διήρηται τὸ ἐόν, κινεῖται· κινούμενον δὲ οὐκ ἂν εἶη.

- 3 ὅμως μᾶς φαίνεται ὅτι καί τό θερμό γίνεται ψυχρό καί τό ψυχρό θερμό καί τό σκληρό μαλακό καί τό μαλακό σκληρό καί ὅτι τό ζωντανό πεθαίνει καί ὅτι ἀπό μή ζωντανό γίνεται κάτι ζωντανό, καί ὅτι ὅλα αὐτά γίνονται διαφορετικά, καί πώς ὅ,τι ἦταν καί ὅ,τι εἶναι τώρα τίποτα δέν εἶναι ὅμοιο, ἀλλά καί ὁ σίδηρος, ἄν καί εἶναι σκληρός, μέ τό δάχτυλο κατατρίβεται, ὅταν βρεθεῖ σέ ἐπαφή, καί ὁ χρυσός καί ὁ λίθος καί ὅτιδήποτε ἄλλο φαίνεται νά εἶναι ἰσχυρό, καί ἀκόμα ὅτι ἀπό νερό γῆ καί λίθος γίνεται· ὥστε βγαίνει τό συμπέρασμα ὅτι μήτε βλέπομε μήτε γνωρίζομε τά ὄντα.
- 4 Δέν εἶναι λοιπόν αὐτά μεταξύ τους ὁμόλογα. Ἐνῶ εἶπαμε δηλαδή ὅτι εἶναι πολλά καί αἰδία καί ὅτι ἔχουν μορφές καί δύναμη, ὅλα μᾶς φαίνονται ὅτι γίνονται διαφορετικά καί ὅτι παρουσιάζουν μεταπτώσεις ἀπό τή μορφή πού μᾶς φαίνονται κάθε φορά.
- 5 Φανερό λοιπόν ὅτι δέν βλέπαμε σωστά, οὔτε ἐκεῖνα μᾶς φαινόταν σωστά ὅτι εἶναι πολλά· γιατί δέν θά εἶχαν μεταπτώσεις, ἄν ἦταν ἀληθινά· ἀλλά θά ἦταν τό καθένα τέτοιο ἀκριβῶς ὅπως φαινόταν· γιατί ἀπό αὐτό πού εἶναι ἀληθινό, ἀνώτερο δέν εἶναι τίποτα.
- 6 Ὅταν ὅμως παρουσιάζουν μεταπτώσεις, χάνεται τό ὄν καί γίνεται τό μή ὄν. Ἐτσι λοιπόν, ἄν εἶναι πολλά, πρέπει νά εἶναι τέτοια, ὅπως ἀκριβῶς τό ἕνα.
- 9 Ἄν λοιπόν ὑπάρχει, πρέπει αὐτό νά εἶναι ἕνα· καί ὄντας ἕνα, πρέπει αὐτό σῶμα νά μήν ἔχει. Ἄν ὅμως ἔχει πάχος, θά ἔχει καί μόρια, καί ἔτσι δέν θά εἶναι πιά ἕνα.
- 10 Γιατί ἄν ἔχει διαιρεθεῖ τό ὄν, κινεῖται· κινούμενο ὅμως, δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει.